

BOEKEN

Peter J. H. Pauwels

Als een fonkelenden spiegel

320 blz., rijkelijk geïllustreerd

Harde koft, 28 x 25 cm

ISBN 9789090313993

Uitgegeven door Galerie Oscar De Vos

Winkelprijs: € 45,00

Als een fonkelenden spiegel

Een boektitel met een verouderde eind-n aan het bijvoeglijk naamwoord, kan dat wel? Het is al een vijftal spellingsherformingen geleden dat dit nog een correcte grammaticale vorm was. Wie de taalkundige bokkensprongen van twitter, facebook en andere whatsapps zonder morren ondergaat, zal daar natuurlijk niet van wakker liggen. Maar wie het boek openslaat wordt gerustgesteld want hij wordt meteen geconfronteerd met het volledig citaat van Karel Van de Woestijne: “Tot plots een eerste zonnestraal in één striem het vlak der weiden doorscheurde en er, als een fonkelenden spiegel van gelend metaal, de Leie ontdekte.”

Het is een van de talrijke beschrijvingen waarmee de dichterkunsthistoricus de meanderende rivier rond de dorpen Sint-Martens-Latem, Deurle en Ooidonk bedacht. Hij is niet de enige die de betovering ervan onderging. Dit geldt zowel voor schilders als schrijvers, als galeriehouders. Tot die laatste categorie hoort Oscar De Vos wiens galerie gespecialiseerd is in de Latemse school, al vijftig jaar lang. Om dit feit te gedenken geeft hij dit aantrekkelijk en verzorgd kunstboek uit.

Wie gerekend had op een hoop anekdoten uit vijf decennia omgang met kunstenaars en kunstliefhebbers is eraan voor de moeite. Oscar De Vos is een man met stijl en hij feest in goed gezelschap. Hijzelf blijft op de achtergrond. Enkel de Leieschilders zijn de vedetten van dit mooie kunstboek, en de Leie zelf natuurlijk.

Samensteller en auteur Peter J.H. Pauwels brengt ons een aantrekkelijke mix van kunstwerken, foto's, literaire cita-

ten en een helder overzicht van de kunstactiviteit van de opeenvolgende kunstenaarsgroepen. De term ‘school’ wordt fijntjes terzijde geschoven als een gedateerd begrip, zonder afbreuk te doen aan het pionierswerk van de gebroeders Haesaerts, de bedenkers van de haast onuitroeibare term. Het vastgeroeste beeld van elkaar opeenvolgende groepen met afgelijnde ideologieën wordt ook bijgesteld. Het leven in de Leiedorpen was goedkoper dan in de stad, het was er meestal aangenaam toeven, maar het betekende niet meteen een breuk met de buitenwereld. Met trein of tram was je in een uurtje terug in het stadscentrum van Gent. Een verblijf aan de Leieboorden was dus geen beletsel om op de artistieke scène mee te spelen.

Die contacten, ook internationaal, worden door de auteur duidelijk aangegeven. Karel Van de Woestijne speelde volop zijn rol als propagandist via zijn kunstrubriek in de *Nieuwe Rotterdamse Courant*. André De Ridder en vooral Paul-Gustave Van Hecke deden dat via hun Brusselse kunstgalerie *Sélection* en vooral via het gelijknamige tijdschrift. Stijn Streuvels komt op de Leie spelen varen met zijn vrienden Jozef De Coene en Albert Saverys en ook die tochten vinden hun neerslag in geestige en lyrische beschrijvingen. Sint-Martens-Latem, om de meest mythische verzamelaarsnaam te gebruiken, was geen geïsoleerde bedoening. De mystieke inslag van Gustave Van de Woestijnes werk stamt niet enkel uit eigen inzicht en beleving maar vindt ook voeding bij de grensverleggende tentoonstelling van de Vlaamse primitieven te Brugge in 1902. Invloeden uit eigentijdse

bewegingen speelden ook mee, vooral symbolisme en japannisme. En dan waren er de uitzonderlijke omstandigheden van de periode 1914-1918. De Eerste Wereldoorlog brengt de meesten nillens willens in contact met buitenlands collega's in Nederland, Engeland en Frankrijk.

Er loopt een rode draad door de activiteiten van de groepjes die elkaar opvolgen en overlappen en dat is het Leielandschap. Op uiteenlopende toonaarden hebben ze dat allemaal bezongen: pleinairisten, luministen, impressionisten en expressionisten, en ook de schrijvers doen volhartig mee. Uit Pauwels' vlot leesbare tekst valt heel wat te leren, zelfs voor wie met het onderwerp vertrouwd is.

Het orgelpunt is een verrassend, maar terecht in herinnering brengen van de figuur van Jozef De Coene: zakenman, meubelontwerper, schilder, levensgenieter. De boottochten die hij met zijn jacht op de Leie en ander binnenwateren organiseerde waren hoogtepunten van convivialiteit en vonden hun neerslag in kunstwerken en geschriften. De tocht van 1 juni 1931 was een waar hoogtepunt, met de aanwezigheid van een geamuseerde Koningin Elisabeth. Streuvels zette haar een stuk taart voor, terwijl Servaes 'in blije stemming' verkerend haar vroeg of het plezierig was koningin

te zijn. Hoe de vorstin hierop reageerde willen wij u niet verklappen. Ontdek het in het boek.

Voor alle duidelijkheid: het is een tweetalig boek en de tekst van Peter Pauwels werd in een voortreffelijk Frans vertaald. Zodoende zijn er naast de Nederlandstalige citaten ook een aantal in het Frans te vinden, onder meer van Emile Verhaeren, van Paul Haesaerts en ook van de Noord-Franse dichter Emmanuel Looten die de juiste toon aanslaat.

Als een fonkelende spiegel is niet alleen een ideaal salontafelboek, het is eveneens een waardevolle kunsthistorische studie, en dat zonder academische nevenverschijnselen. Bedankt Oscar De Vos en nog een prettige galerijhouderschaapsverjaardag. (Rik Sauwen)

SPECIAL AANBOD VOOR OKV-ABONNEES:

€ 35,00 bij afhalen in het weekeinde tussen 14 en 18 uur, Galerie Oscar De Vos, Latemstraat 20, 9830 Sint-Martens-Latem, € 42 thuis bezorgd (verzekerde verzending) door over te schrijven op rekening BE75 2900 3890 0051 met vermelding van 'Boek', naam en verzendadres mailen naar info@oscardevos.be.

Ontdek **OKV** digitaal INCLUSIEF VOOR ONZE LEZERS

Door een samenwerking met Musebooks kunt u uw OKV tijdschrift nu ook online lezen.

Ga naar okv.musebooks.world en geef de BookKey code in. Het tijdschrift verschijnt automatisch in uw cloudbibliotheek, MyBooks op www.musebooks.world.

BookKey:

YHP9-T5M8-KEQ6

Vragen of opmerkingen?

Mail naar: service@musebooks.world

